

Handläggare: Kjell O Jansson
Telefon: 08 508 14 542

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Ansökan om stimulansbidrag för insatser inom vård och omsorg om äldre personer

Förslag till beslut

Ansökan görs till Socialstyrelsen om 9,972 mnkr stimulansmedel för insatser inom vård och omsorg om äldre.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Kristina Goldring
Äldreomsorgschef

Sammanfattning

Förvaltningen ansöker om stimulansbidrag till ett belopp om 9,972 mnkr inom av äldre-förvaltningen tilldelad ram 9,972 mnkr enligt nedanstående sammanställning.

Sammanställning - Ansökan om stimulansbidrag för insatser inom vård och omsorg om äldre personer under 2007- 2008.

Ansökan avser:	A1 Rehab	A3 Demensvård	A5 Sociala innehållet	A7 Förebyggande hembesök	Sökta medel Mnkr
Enhet					
Rågsveds äldrecentrum	X	X	X		4,0
Rehabilitering		X			1,043
Utbildning vb/usk demensv.		X			0,75
Tussmötegården E-Å	X	X	X		0,8
Öppen dagverks.Högdalen			X		1,375
Öppen dagverks.Östberga			X		1,375
Förebyggande arbete - uppsökande verksamhet				X	1,0
Styrning, ledning					0,900
Vikmansgårdens sjukhem	X	X	X		0,207
Norrbärke sjukhem	X	X	X		0,222

Summa**9,972****Ärendets beredning**

Ärendet är berett inom utföraravdelningen, särskilda boendeformer i samverkan med Vantör stadsdelsförvaltning. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i samverkansgrupp 2007-04-03. Enskede-Årsta-Vantörs pensionärsråd har behandlat ärendet 2007-04-13. Samverkan i ärendet har skett med Enskede Nya servicehus, Finskt äldrecentrum, Årstabergshemmet, Vikmansgården, Norrbärke sjukhem och Stockholms läns landsting. Landstinget söker stimulansmedel för förstärkning inom följande områden: palliativa patienter, läkemedelsgenomgångar, hälsosamtal, demens, äldrepsykiatri och nutrition. Samverkan med landstinget kommer att ske inom vissa av dessa områden. Ansökan ska vara äldreförvaltningen tillhanda den 20 april och Socialstyrelsen den 5 maj.

Bakgrund

Regeringen bedömer att kvaliteten i vården och omsorgen om äldre kvinnor och män behöver höjas. Såväl det medicinska omhändertagandet som det sociala innehållet i äldreomsorgen behöver förbättras. Vidare måste samverkan mellan huvudmännen förbättras för att äldre personer ska få sina behov av vård och omsorg tillgodosedda. Det förebyggande arbetet bland äldre personer behöver intensifieras för att bl.a. förebygga fallolyckor. Sammantaget behöver åtgärder vidtas för att äldre kvinnor och män och deras anhöriga ska känna trygghet.

Socialstyrelsen har av regeringen fått i uppdrag att för 2007 besluta om och fördela 1 354 400 tkr för att stödja kommuner och landsting i deras arbete med att utveckla vården och omsorgen om äldre personer. Av stimulansbidraget ska 70 procent fördelas till kommunerna och 30 procent till landstingen. Till Stockholms kommun har fördelats 84,6 mnkr varav till stadsdelsnämnderna 82,6 mnkr. Enskede-Årsta-Vantör föreslås tilldelas 9,972 mnkr. Medlen får även användas till att fortsätta/utveckla projekt som påbörjats med stöd av 2006 års stimulansbidrag.

I budgetproposition för år 2007 (prop. 2006/07:1) beräknas en fortsatt satsning för åren 2008 och 2009. Socialstyrelsen har i uppdrag att årligen besluta om och fördela stimulansbidrag för dessa år under förutsättning att regeringen avsätter medel och att riksdagen antar regeringens förslag. I regeringens långsiktiga satsning inom äldreområdet får 2007 års medel användas även 2008.

Regeringen prioriterar insatser inom följande områden i vården och omsorgen om äldre kvinnor och män:

- läkartillgång såväl i särskilt boende som i ordinärt boende,
- läkemedelsgenomgångar,
- förebyggande arbete,
- demensvård,
- rehabilitering,
- kost och nutrition, samt
- det sociala innehållet.

Regeringen har tagit fram mål inom områdena läkartillgång, läkemedelsgenomgångar samt förebyggande arbete. Ansökningar om stimulansmedel för dessa områden ska utgå från de framtagna målen. Regeringen avser att återkomma med mål inom övriga områden i takt med att tillräckligt underlag föreligger.

Läkartillgång

Målet är att läkartillgången ska öka i särskilda boenden för äldre, i dagverksamhet samt i ordinärt boende i de kommuner som ansvarar för hemsjukvården.

Läkemedelsgenomgångar

Målet med stimulansbidraget är att öka antalet läkemedelsgenomgångar. Multiprofessionella läkemedelsgenomgångar där bl.a. farmaceuter ingår, ska vid bedömt behov av läkare, genomföras för personer 65 år och äldre som bor i särskilt boende eller har hemsjukvårdsinsatser samt för personer 80 år och äldre som bor i ordinärt boende och har hemtjänstinsatser.

Förebyggande arbete

Målet är att öka antalet förebyggande hembesök. Kommunen ska i samverkan med landstinget, erbjuda återkommande förebyggande hembesök till personer 80 år och äldre som bor i ordinärt boende och som inte har insatser från äldreomsorgen eller hemsjukvården.

Statistikuppgifter

I planeringen av hur stimulansbidragen ska användas bör kommunerna ha i åtanke att Socialstyrelsen kommer att utge anvisningar för ökad statistikinlämning vid halvårsskiftet 2007. Huvudmännen ska i samband med ansökan om stimulansbidraget förbinda sig att besvara en av Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting framtagen enkät som kommer under maj. En del av stimulansbidraget får användas för kostnader som kan uppstå till följd av ökade krav på dokumentation och inlämning av statistikuppgifter inom området under 2007 och 2008.

Styrning och ledning

Det är även möjligt att använda stimulansmedel för styrning, ledning och uppföljning av projekten i enlighet med regeringens riktlinjer.

För att erhålla stimulansmedel ska kommuner och landsting inkomma med en ansökan senast den 15 april 2007. Ansökan omfattar både 2007 och 2008. I ansökan till Socialstyrelsen ska huvudmännen ge en beskrivning av nuläget, ange vilka problem som skall åtgärdas inom de av regeringen prioriterade områdena, vilka insatser ska göras samt mål för vad som ska uppnås med stimulansbidraget under år 2007 respektive år 2008.

Målen ska vara nedbrutna på ett och två års sikt, och vara mätbara i den meningen att det ska gå att verifiera i vilken mån de är uppfyllda. Huvudmännen ska också ha en plan för hur de ska dokumentera och följa upp de insatser som de vill finansiera med stimulansbidraget. Av ansökan ska framgå om den tagits fram gemensamt mellan kommun och lands-

ting. Av ansökan ska också framgå hur de sökta medlen fördelar sig mellan de olika områdena.

Utbetalning av stimulansmedlen

Socialstyrelsen kommer att betala ut beviljade stimulansmedel för år 2007 innan halvårsskiftet 2007. Medel för år 2008 kommer att utbetalas under våren 2008 under förutsättning att vederbörliga beslut fattas samt att berörd huvudman har redovisat hur 2007 års medel har nyttjats.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen har fått in 22 ansökningar om stimulansmedel för utveckling av verksamheten. Ansökta medel överstiger det maxbelopp 9,972 mnkr, som enligt äldreförvaltningens förslag kan sökas av Enskede-Årsta-Vantör, varför prioriteringar gjorts för att hålla ansökt belopp inom tilldelad ekonomisk ram.

Prioriteringar

Ansökan om medel för utveckling av demens- och omvårdnadsteam i Enskede-Årsta tas ej upp i denna ansökan, då medel söks från Kompetensstegen och besked om ansökta medel beviljats kommer att lämnas i april 2007.

Ansökan om medel som innehåller sociala servicetjänster behandlas inte i denna ansökan då Stockholms stad i budget 2007 har avsatt särskilda medel för servicetjänster till alla stadsdelsnämnder för personer, som är 75 år och äldre.

Ansökan om medel för utveckling av rehabiliteringen inom Enskededalens servicehus behandlas inte i nuläget då den behöver förtydligas ytterligare samt då rehabiliteringsenheten erhållit 1,1 för anställning av en legitimerad arbetsterapeut och en legitimerad sjukgymnast under 1 år från Socialstyrelsen. Projektet ska redovisas 2008-06-30.

Ansökningar om medel till ett belopp om 2,3 mnkr avseende A1 – rehabilitering, A5 – sociala innehållet och A7 – förebyggande hembesök behandlas inte. Dessa ansökningar har som förutsättning att Hälsoträdgården i Rågsveds äldrecentrum är i drift. Förvaltningen anser att medel kan sökas för dessa aktiviteter vid senare tillfälle då innehållet i ansökan till stor del sammanfaller med ansökan från Rågsveds äldrecentrum.

Rågsveds äldrecentrum (RÄC)

Ansökan avser A1- rehabilitering, A3- demensvård samt A5- sociala innehållet . Målet är att utveckla de befintliga trädgårdsterrasserna vid Rågsveds äldrecentrum och skapa en lämplig miljö för effektiv rehabilitering i form av två hälsoträdgårdar samt att säkerställa att denna miljö används till sin fulla potential genom att erbjuda målgruppen särskilt för miljön utbildad personal. Målgruppen är boende på Rågsveds äldrecentrum samt alla medborgare över 65 år boende inom stadsdelarna. Projektet är flerårigt. Micasa fastigheter i Stockholm AB som ägs av Stockholm stad är fastighetsägare och åtar sig att bekosta upprustning av terrasserna till en kostnad av ca 3 mnkr.

Kostnaden för anläggning av hälsoträdgårdarna är beräknad till 3 mnkr under 2007. Kostnaden för utbildning av personal beräknas till 1 mnkr under 2008 och omfattar utbildning av en 1 projektledare, 2 rehabiliteringspersonal samt 36 vårdpersonal under ett år. Ansökan avser även anpassning av utemiljön för Solgårdens dagverksamhet för personer med demens, som under juni 2007 flyttar till Rågsveds äldrecentrum i lokaler i anslutning till den västra terrassen. Målgruppen är personer över 65 år med demenshandikapp.

Projektet leds av en styrgrupp med arbetsgrupper för respektive del. En referensgrupp med intressenter från lokala enheter inom äldreomsorgen, lokala pensionärsorganisationer och ideella organisationer knyts till projektet. Till hälsoträdgårdarna knyts redan i initieringsfasen en paraplyorganisation, en ideell förening, som samverkar med stadsdelens äldreomsorg och den sociala mötesplatsen för äldre- Salongerna för att på sikt minska hälsoträdgårdens beroende av kommunal finansiering.

Ansökt belopp är 4 mnkr.

Rehabilitering

Ansökan avser A3 - demensvård och omfattar medel för 2 sjukgymnaster/arbetsterapeuter för utveckling av taktil stimulering främst inom demensvård, men även inom äldreboenden med somatisk inriktning. Målet är att minska bruket av lugnande mediciner, förbättra sömnen, minska oro och öka kommunikation och förståelse mellan personal och patient. Summa 1,043 mnkr.

Utbildning

Ansökan avser A3 demensvård, utbildningsinsatser inom äldreomsorgen av vårdbiträden/undersköterskor till baskunskapsnivå.

Under 2006 validerades via KYR, - Kravmärkt yrkesroll, ett EU-projekt inom Växtkraft Mål 3 med stöd från kompetensfonden alla vårdbiträden/undersköterskor som arbetar inom vård- och omsorgsboende och hemtjänst inom Vantörs stadsdelsförvaltning.

Resultatet påvisade att 80% saknade baskunskap i demensvård. För att komma tillrätta med problemet finns möjlighet till finansiering av utbildningsdelen men inte till ersättning för vikarier under ordinarie personals kompetenshöjning.

Målet är att all validerad personal ska nå baskunskapsnivå under 2007 och 2008

För att uppnå målet söks medel för att ersätta fast personal med vikarier under deras utbildningstid. Vikariefrågan är en viktig del för att möjliggöra för personalen att öka sin kunskap om demensvård och på så vis kunna erbjuda en kvalitativt förbättrad omsorg.

Summa 0,750 mnkr.

Tussmöttegården

Ansökan avser A1, rehabilitering, A3 demensvård och A5 det sociala innehållet vid Tussmöttegårdens vård- och omsorgsboende inom Stureby sjukhemsområde.

A1 rehabilitering.

De boende behöver mer individuell och gruppträning för att behålla de fysiska funktioner de har när de kommer till äldreboendet. Innebörden är att de boende kan fortsätta att äta själva och deras partiella oberoende, självkänsla och integritet kan bibehållas längre. Må-

let är att starta träningsgrupper samt att utveckla den individuella träningen för samtliga boende. På sikt förväntas detta också påverka personalens arbetsbelastning positivt genom att fler boende klarar sig själva och kan sköta viss personlig hygien längre. En sjukgymnast och 1 arbetsterapeut anställs på heltid för att tillsammans med boende, anhöriga och personal planera och genomföra insatser som syftar till att kompensera sviktande funktioner.

A3 demensvård

Dementa boende får idag en god omvårdnad samt på andra sätt ett fysiskt gott omhändertagande. Olika typer av kulturinslag och aktiviteter finns också. Forskning visar emellertid att dementa boende behöver insatser för att träna och vidmakthålla kognitiva funktioner som ett led i vård och behandling av personer med demensdiagnos.

Målet är att utveckla arbetssätt och metoder för att på ett bättre sätt vidmakthålla och träna vitala kognitiva funktioner hos personer med demenssjukdom. Ett delmål är att samtidigt öka kunskapen hos personal och anhöriga om vård och behandling av personer med demenssjukdom. Ett annat delmål är att de boende med demenssjukdom ska kunna behålla sina kognitiva funktioner under en längre tid i livet och på så sätt uppleva ett större välmående.

Det övergripande målet är att fördröja sjukdomsförloppet hos personer med demenssjukdom genom att träna olika mentala funktioner såsom minnesträning, kognitiv förmåga samt sociala aktiviteter.

Samtalgrupper för anhöriga och samt utbildningsgrupper för personalen startas med inriktning demenssjukdom, sjukdomsförlopp, behandling efter diagnos och vilka metoder som ska tillämpas i verksamheten.

En demenskunnig person med huvudansvar för utveckling av ovan nämnda metoder och arbetssätt projektanställs. Denne skall utbilda personalen, starta samtalsgrupper samt leda träningsgrupper.

A5 sociala innehållet

Det sociala innehållet baseras till största del på att de boende på ett passivt sätt inbjuds att delta i ett antal sociala eller kulturella aktiviteter. Aktiviteterna håller en god kvalitet avseende planering och genomförande, det kan handla om musikunderhållning, kaffestunder, filmvisning eller högläsning. Det som saknas är den interaktiva aspekten där de äldre inbjuds till deltagande i diskussion, musicerandet, att sjunga, att måla eller på annat sätt görs delaktiga i den sociala eller kulturella aktiviteten.

Målet för 2007 är att skapa mer delaktighet för de boende i de vardagliga aktiviteterna i verksamheten genom att bygga de sociala och kulturella aktiviteterna kring krav på att interaktivitet ska vara möjlig. Det kan handla om att de boende får önska sånger eller musik och att de inbjuds till att vara med och sjunga, att kaffestunder ordnas med olika teman med samtal om t.ex. ett konstverk. Under 2007 är målet om interaktivitet och delaktighet att starta musik- och sångforum där de boende får önska sånger och bjuds att sjunga med.

Detta skal ske varje vecka på varje avdelning. Samtalscirklar med olika teman såsom konst, trädgård och natur, teknik startas. En trädgårdsgrupp startas kring äldreboendets trädgård där de boende inbjuds delta i planering och genomförande av enklare plantering samt skörda frukterna av arbetet.

Under 2008 är målet nya forum för att engagera anhöriga mer i den boendes sociala liv.
Summa 800 tkr.

Det sociala innehållet

Ansökan avser A 5, Öppen dagverksamhet

Förvaltningen avser att starta en öppen dagverksamhet i samverkan med frivilligorganisationer i Högdalen. Inriktningen kommer att vara personer över 65 år med kognitiv svikt eller psykiska problem. Personerna nås genom biståndshandläggare och vårdcentraler, som informerar om verksamheten. Samverkan utvecklas med landstinget i tillämpliga delar. Medel söks bland annat för lokalhyra, inventarier och två personal.

Summa: 1,375 mnkr.

Öppen dagverksamhet

Ansökan avser A5, Öppen dagverksamhet i Östberga. Syftet är att bryta social isolering för äldre personer. Projektet är förankrat i pensionärsrådet. Verksamheten erbjuder social samvaro vid måltider, möjlighet att skapa nätverk samt kostskola för äldre. Medel söks bland annat för lokalhyra, inventarier och 2 personal.

Summa: 1,375 mnkr.

Förebyggande arbete

Ansökan avser A7 Uppsökande verksamhet för personer över 80 år i samverkan med landstinget. Förvaltningen ansöker om medel för 2 biståndsbedömare. I det uppsökande arbetet erbjuds möjlighet till hälsosamtal i samverkan med landsting. I samarbete med anhängkonsulent kan även anhängvårdare nås. Stockholms läns landstinget kommer att ansöka om stimulansmedel för personalresurser för att erbjuda hälsosamtal och hälsokontroll med fokus på blodtryck, blodvärden och hur skador på nacke och axlar kan undvikas samt medicingenomgång.

Summa: 1 mnkr.

Styrning och ledning

Förvaltningen ansöker om stimulansmedel för styrning, ledning och uppföljning av projekten i enlighet med regeringens riktlinjer.

Summa: 900 tkr.

Ansökningar från enheter med vilka Stockholms stad har ramavtal.**Vikmangårdens sjukhem**

Ansökan avser A1- rehabilitering 12 000 kr, A3- demensvård 15 000 kr, A5- Sociala innehållet 180 000 kr samt A6a - förstärkt läkartillgång i särskilt boende.

A1- rehabilitering. Vikmangårdens sjukhem är ett boende för personer med psykiskt och fysiskt handikapp, som ofta haft långa perioder av bostadslöshet och odrägliga bostadsförhållanden bakom sig. Personerna är medicinskt färdigbehandlade men med stort behov av rehabilitering, omvårdnad och möjlighet till daglig träning för att kunna återfå del av sin gamla förmåga att leva ett bra liv. Projektets mål är att öka de boendes förmåga att i sin vardag klara hygien, måltider, städning från dagens 50 % till 75 %. Personalgruppen ska utveckla ett rehabiliterande förhållningssätt genom utbildning och handledning samt ta fram hjälpmedel, som kan underlätta de boendes rehabilitering

A3 - demensvård. Projektets mål är att 30 % av de boende själva med visst stöd av personalen ska kunna klara sin vardag i form av hygien, måltider samt städning av sin bostad. Utveckla personalens kunskaper inom demenssjukdomar genom utbildningar för att på så sätt kunna ge god omvårdnad till den demente och dennes anhöriga. Målet uppnås genom att anordna dagverksamhet och andra kontinuerliga verksamheter som kan utveckla den dementes minne och kunskap. Genom utbildning och handledning utökas personalens möjligheter till spetskompetens om demenssjukdomar, som kan förbättra vården. Hjälpmedel som kan underlätta och stödja personernas egna förmågor tas fram. Uppföljning sker genom utvärdering av hur stor andel av de boende som klarar sin vardag enligt det uppsatta målet.

A5- sociala innehållet. Projektet syftar till att utveckla dagverksamheterna både inom sjukhemmet samt genom olika externa aktiviteter. Målet är att de boende dagligen ska ha någon form av aktivitet. Målet följs upp genom daglig dokumentering av genomförda aktiviteter samt vilka som medverkat i dessa. Utvärdering av hur mycket aktiviteter som skett samt hur stor andel av de boende som medverkat sker i en statistisk rapport vid årets utgång samt genom Skandinaviska sjukvårdsinformationens kvalitetsundersökning.
Summa: 0,207 mnkr.

Norrbärke sjukhem AB

Ansökan avser A1- rehabilitering, A3- demensvård, A5 Sociala innehållet

A1- rehabilitering. Norrbärke sjukhem är ett boende för personer med psykiskt och fysiskt handikapp, som ofta haft långa perioder av bostadslöshet och odrägliga bostadsförhållanden bakom sig. Personerna är medicinskt färdigbehandlade men med stort behov av rehabilitering, omvårdnad och möjlighet till daglig träning för att kunna återfå del av sin gamla förmåga att leva ett bra liv. Projektets mål är att öka de boendes förmåga att i sin vardag klara hygien, måltider, städning från dagens 50 % till 75 %. Personalgruppen ska utveckla ett rehabiliterande förhållningssätt genom utbildning och handledning samt ta fram hjälpmedel, som kan underlätta de boendes rehabilitering. Projektet följs upp genom utvärdering av hur stor andel av de boende som klarar sin ADL enligt det uppsatta målet.

A3- demensvård. Projektets mål är att utveckla personalens kunskaper om demenssjukdomar genom utbildning i syfte att ge god omvårdnad till den demente och dennes anhöriga.

A5- sociala innehållet. Projektet syftar till att utveckla dagverksamheterna både inom sjukhemmet samt genom olika externa aktiviteter. Målet är att de boende dagligen ska ha någon form av aktivitet.

Summa: 0,222 mnkr.

Bilagor

Meddelandeblad, Socialstyrelsen mars 2007.